

Jerseykøer

har det højeste flow af fedt og protein

Af: Line Hjortø Buch, Anki Roth og Terhi Vahlsten

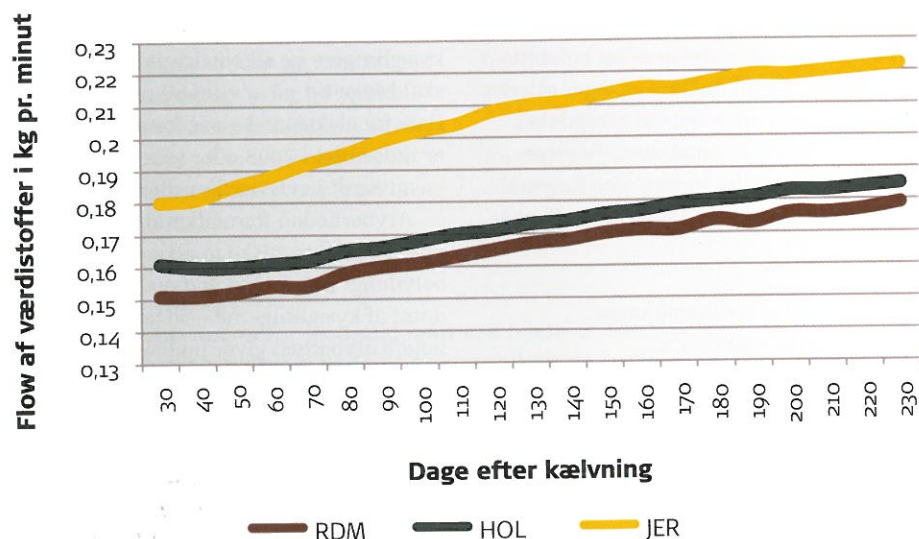
Malketid defineres internationalt på forskellige måder, for eksempel som tidsforbruget i malkestalden målt i minutter eller bedømt af kvægbrugeren. Alternativt måles malketiden som flow målt i kg mælk eller værdistoffer (kg fedt og protein) pr. minut. Nordiske mejerier afregner generelt mælken ud fra indholdet af fedt og protein, mens der straffes for mængden, og derfor er flow af værdistoffer det vigtigste mål for malketid ud fra en økonomisk synsvinkel. Flowet er forskelligt mellem de tre malke racer, således har jersey det højeste gennemsnitlige flow af værdistoffer, mens Holstein har det højeste gennemsnitlige mælkeflow (tabel 1).

Det gennemsnitlige flow af værdistoffer stiger gennem laktationen for alle tre racer – se figur 1. Jerseykøer har dog både det højeste flow af værdistoffer og den højeste stigning i flow af værdistoffer fra 30 til 230 dage efter kælvning. Røde køer har lidt lavere flow af værdistoffer end Holstein-køer.

Tabel 1. Gennemsnitligt flow af værdistoffer (kg fedt og protein) og mælkeflow målt i kg pr. minut for RDM, Dansk Holstein og jersey-køer som er 60 dage efter kælvning i første laktation.

	RDM	Dansk Holstein	Jersey
Flow af værdistoffer, kg pr. minut	0,15	0,16	0,18
Mælkeflow, kg pr. minut	2,14	2,34	2,06

Figur 1. Gennemsnitligt flow af værdistoffer (fedt og protein) gennem første laktation målt i kg pr. minut for RDM, Dansk Holstein og Jersey.

Det Europæiske Fællesskab og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Registrering af malketid i Danmark

I dag måles malketid ved hjælp af elektroniske mælkemålere i forbindelse med den rutinemæssige ydelseskontrol. Dermed er det muligt at måle den præcise malketid i minutter. Elektroniske mælkemålere blev introduceret i Danmark i 2004, og i 2008 var alle transportable mælkemålere erstattet med elektroniske. Malketid registreres i alle besætninger undtagen nogle besætninger med stationære mælkemålere og i alle besætninger med malkerobotter. Registreringer af malketid fra besætninger med malkerobotter vil dog være tilgængelige i nær fremtid, når overførslen af data fra sådanne systemer til den centrale kvægdatabase bliver mulig.

Malketid er hidtil blevet bedømt af kvægbrugere i forbindelse med eksteriørkåringen. Hver kvægbruger bedømmer, om en given ko er hurtigere eller langsommere at malke end gennemsnittet af de øvrige køer i besætningen. Malketid bliver således målt mere objektivt i dag, end det gjorde tidligere.

Registrering af malketid i Sverige

I Sverige bedømmes malketid på nuværende tidspunkt på samme måde som man hidtil har gjort i Danmark. Det vil sige, malketid er en lineær egenskab, der bedømmes på en skala fra et til ni, og den er baseret på et spørgeskema om kopens malketid, som kvægbrugeren udfylder. Opsamlingen af data fra besætninger med malkerobotter er nu påbegyndt efter at der har været en del tekniske problemer. Data undersøges i et forskningsprojekt om malketid på Sveriges landbrugsuniversitet (SLU).

Registrering af malketid i Finland

Malketid bedømmes fortsat subjektivt af kvægbrugere. Kvægbrugeren vurderer malketiden for en given ko på en skala fra et til fem ved at sammenligne hende med gennemsnittet for besætningen. Data opsamles og overføres til den centrale database af inseminatoren eller avlsrådgiveren.

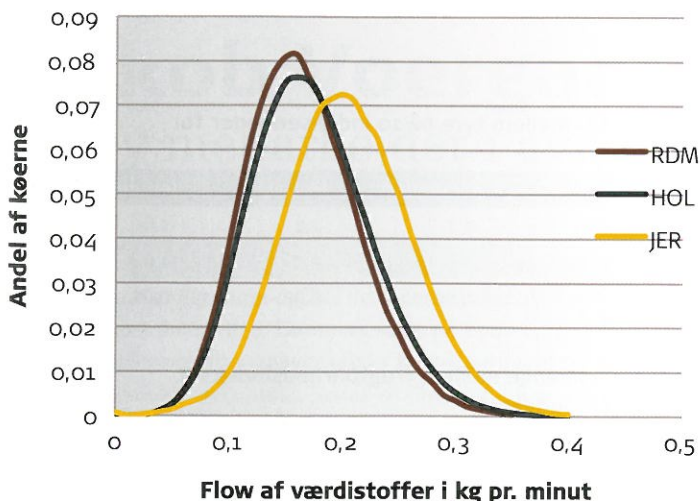
Elektroniske mælkemålere afprøves pt. regionalt i store besætninger, og resultaterne er indtil videre gode. Denne registreringsmetode vil på længere sigt blive brugt i hele landet.

Jersey-køer har højeste flow af værdistoffer (kg fedt og protein) pr. minut, mens Holstein har det højeste i kg mælk pr. minut.

Stor variation i flow blandt køer

Der er således forskel i flow mellem racer, men indenfor racen er forskellen endnu større – se figur 2. For Holstein er der køer som giver mere end 0,3 kg/minut, mens andre køer giver under 0,1 kg/minut. Fordelingerne for Holstein-køerne og de røde køer er forholdsvis ens. Der er dog en større andel af Holstein-køerne, der har et højt gennemsnitligt flow af værdistoffer end af røde køer. Den andel af køerne, der har et gennemsnitligt flow af værdistoffer over 0,2, er større blandt jersey-køerne end blandt Holstein-køerne og de røde køer. ●

Figur 2. Fordelingen af gennemsnitligt flow af værdistoffer målt i kg pr. minut i første laktation for RDM, Dansk Holstein og Jersey.

Forskellene i flow af værdistoffer mellem køerne skyldes både avlsmæssige og miljømæssige forskelle.